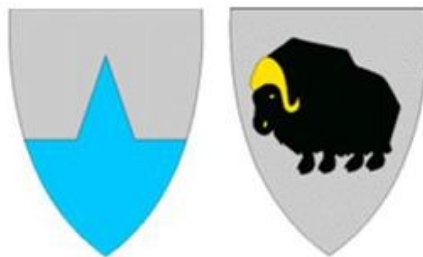

Rapport forprosjekt kommunestruktur:

Mulig kommunesammenslutning mellom Lesja og Dovre kommuner

Dato: 14.1.2026

Forfattere: Arne Furumo og Martin Vorkinn

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Historikk og bakgrunn.....	3
3. Arbeidsform og prosess i forprosjektet.....	3
4. Det store bildet: Kommune-Norge i endring.....	4
Kommunekommisjonen – pågående debatt og forventninger til andre delrapport.....	5
5. Tydelige signaler fra felles formannskap.....	5
6. Oppsummering av beslutningsstøttenotat fra KS Konsulent.....	6
7. Faser i prosessen fram mot eventuell sammenslutning.....	7
Forprosjekt (fase 0).....	7
Utredningsfase (fase 1).....	7
Forberedelsesfase/byggefase (fase 2).....	7
Driftsfase / iverksettelse (fase 3).....	8
8. Intensjonsavtale – formelle krav og anbefalt innhold.....	8
Forslag til strukturering av en eventuell intensjonsavtale.....	8
9. Vurderinger fra forprosjektet.....	9
Fellestrekk og felles utfordringer gjør kommunene til gode sammenslutningskandidater.....	9
Politisk vilje til kommunesammenslutning.....	9
Stort økonomisk gevinstpotensial – forutsatt strukturgrep.....	10
Ekstern bistand dekkes av statlige støtteordninger.....	10
Mulighet for styrket lokaldemokrati og etablering av nærdemokratiordninger.....	10
Mulige gevinster for tjenestekvalitet, attraktivitet og bærekraft.....	10
Folkehøring heller enn folkeavstemning.....	10
God kommunikasjon er avgjørende for legitimiteten til prosessen.....	11
Vurderinger knyttet til valg av nytt kommunestyre.....	11
Vurderinger knyttet til en større regionkommune.....	11
Utfordringer i sammenslutningsprosessen.....	12
Forutsetninger for å lykkes med kommunesammenslutning.....	12
10. Anbefaling fra forprosjektet.....	13
11. Relevante lenker.....	14

1. Innledning

Mandat: Forprosjektet skal vurdere grunnlaget for mulig kommunesammenslutning mellom Lesja og Dovre, med kartlegging av nåsituasjon, gevinstpotensial og forslag til videre prosess.

Vedtak: Begge kommunestyrer har vedtatt å delta i forprosjektet og gitt felles formannskap rollen som politisk styringsgruppe.

Organisering:

- Politisk styringsgruppe: Felles formannskap.
- Administrativ styringsgruppe: Rådmann Dovre og kommunedirektør Lesja.
- Prosjektgruppe: én representant fra hver kommune.
-

2. Historikk og bakgrunn

Kommunereformen i 2014 satte fokus på kriterier for god kommunestruktur, med anbefaling om større og mer robuste kommuner (ekspertutvalget anbefalte 15 000 til 20 000 innbyggere). Lesja og Dovre utredet sammenslutning med intensjonsavtale og en folkeavstemning som resulterte i et knapt ja-flertall i Dovre og et tydelig nei i Lesja.

I 2024 tok Lesja initiativ til å vurdere kommunestruktur på nytt, og inviterte Dovre til å delta i et forprosjekt. I saksframlegget knyttet til invitasjonen fra Lesja, skrev kommunedirektøren at kommune- og fylkestingsvalget i 2027 kunne være en realistisk målsetning for en eventuell gjennomføring av sammenslutning av de to kommunene.

Begge kommunestyrer vedtok å gå inn i prosessen, med felles formannskap som eier og styringsgruppe. Dialog om mulig ny kommunestruktur er til en viss grad forankret i samfunnsplanene i begge kommuner gjennom formuleringer om å vurdere en bærekraftig kommunestruktur for framtida i Dovre og styrking av det interkommunale samarbeidet i Lesja.

3. Arbeidsform og prosess i forprosjektet

Prosjektgruppa har bestått av én representant fra hver kommune (Martin Vorkinn, Lesja og Arne Furumo, Dovre). Det har vært fem møter med administrativ styringsgruppe. Seniorrådgiver Håvard Moe i KS Konsulent (heretter KSK) har bistått som ekstern prosessrådgiver og har blant annet deltatt i administrative møter, i arbeidsverksted med felles formannskap og med et beslutningsstøttenotat som ligger til grunn for denne rapporten.

Viktige milepæler i forprosjektet:

- 11.6.2025: Felles formannskap – diskusjon og bestilling av prosjektplan.
- 16.9.2025: Felles formannskap – orientering og forslag til videre prosess.
- 11.11.2025: Felles formannskap - arbeidsverksted med tydelige føringer for videre arbeid.
- 10.12.2025: Felles ledermøte – diskusjon og innspill.
- 2.1.2026: Beslutningsstøttenotat utarbeidet av KSK.

- 15.1.2026: Forprosjektet avsluttes med denne sluttrapporten som leveres til felles formannskap, rådmannen i Dovre og kommunedirektøren i Lesja. Deretter legger rådmann og kommunedirektør fram saker til de respektive kommunestyrene med anbefaling om eventuell videre prosess med kommunesammenslutning.

Forprosjektet har lagt vekt på dialog med felles formannskap og politisk og administrativ ledelse i begge kommuner. I det videre arbeidet fram mot en eventuell kommunesammenslutning, vil det være helt avgjørende med bredere involvering av innbyggerne og alle ansatte i de to kommuneorganisasjonene.

Forprosjektet har hentet inspirasjon fra de pågående sammenslutningsprosessene i Vest-Lofoten (Vestvågøy, Moskenes og sannsynligvis Flakstad) og mellom kommunene Gjøvik, Vestre Toten og Østre Toten.

I begge disse prosessene er målet å etablere de nye kommunene innen 1.1.2028. Selv om det i begge tilfeller er lagt opp til en stram prosessplan, blir det lagt stor vekt på innbyggerinvolvering.

4. Det store bildet: Kommune-Norge i endring

Som følge av demografisk utvikling og utfordrende økonomi i store deler av kommunesektoren, har vi fått en fornyet debatt om kommunestruktur i Norge.

I tillegg til den tidligere nevnte kommunereformen fra 2014 som la opp til større og mer robuste kommuner med 15 000 til 20 000 innbyggere for å sikre god oppgaveløsning, er det noen sentrale utredninger som legger grunnlaget for dagens debatt om kommunestruktur:

- **NOU 2020:15 ("Det handler om Norge"):** Vurderte kommunestruktur i lys av bærekraft, kvalitet og demokratisk legitimitet.
- **NOU 2023:9 («Generalistkommuneutvalget»):** Analyserte generalistkommunesystemet og utfordringer med likt ansvar og ulike forutsetninger.
- **Meld. St. 31 (2023–2024) («Perspektivmeldingen 2024»):** Understrekte behov for mer effektiv ressursbruk for å møte økte demografikostnader. Perspektivmeldingen slo fast at utgifter til helse og omsorg vokser mer enn inntektene og at gapet må dekkes gjennom tiltak som effektivisering og høy arbeidsdeltakelse.
- **NOU 2026:1 («Kommunekommisjonen»):** Foreslår grep for å sikre bærekraft i kommunesektoren under demografisk press, blant annet ved å redusere statlig detaljstyring for å gi kommunene større handlingsrom til å tilpasse tjenester til lokale behov.

I kommuneproposisjonen for 2026 understreker Regjeringen at alle kommuner må omstille for å møte utfordringer knyttet til flere eldre, færre yrkesaktive og færre innbyggere i distriktene.

Utfordringene kan ikke løses med mer penger alene. Regjeringen peker på frivillige kommunesammenslutninger og bedre organiserte interkommunale samarbeid som viktige strategier for å bevare et sterkt lokaldemokrati med ansvar for likeverdige velferdstjenester.

Kommunekommisjonen – pågående debatt og forventninger til andre delrapport

Den første delrapporten til Kommunekommisjonen ble lagt fram 9.1.2026, og andre delrapport skal etter planen være klar i slutten av 2026. I den andre delrapporten skal kommisjonen blant annet ta stilling til mulige systemgrep, inkludert kommunestruktur.

Prosjektgruppa i dette forprosjektet vil ikke forskuttede det videre arbeidet i

Kommunekommisjonen, men det er grunn til å tro at flere av anbefalingene i den nylig presenterte første delrapporten, vil knyttes til kommunestruktur og kommunestørrelse i den neste delrapporten.

Vi vet i skrivende stund ikke om Kommunekommisjonen vil ta til orde for endringer i oppgavestruktur ut ifra kommunestørrelse, kapasitet og kompetanse. Debatten etter at kommisjonen la fram første delrapport, viser imidlertid med tydelighet at kommunestruktur er tilbake i det offentlige ordsiftet for fullt.

5. Tydelige signaler fra felles formannskap

I møtet i felles formannskap 11.11.2025 gjennomførte prosjektgruppa i forprosjektet i samarbeid med Håvard Moe i KSK et arbeidsverksted med sikte på å avklare den politiske viljen for kommunesammenslutning. Signalene fra politikerne var entydige:

- **Enighet om utfordringene:** Felles formannskap kjenner seg igjen i utfordringsbildet som ble presentert av KSK (demografisk utvikling og aldersbæreevne, økonomi, arbeidskraft, kapasitet og kompetanse).
- **Vilje til sammenslutning:** Felles formannskap i Lesja og Dovre uttrykte samstemt at de ønsker å etablere en ny kommune fra 1.1.2028.
- **Strukturspørsmål tones ned:** Struktur kan diskuteres, men formannskapene ønsker i første omgang å unngå omfattende strukturdebatter i forprosjektet og i den tidlige utredningsfasen.
- **Medvirkning framfor folkeavstemning:** Felles formannskap legger stor vekt på bred medvirkning og involvering av innbyggerne, men politikerne vurderer det slik at folkeavstemning ikke er hensiktsmessig.
- **Valg i 2027:** Utgangspunktet er at partiene stiller felles lister til ordinært kommunevalg i 2027, slik at nytt kommunestyre for den sammenslåtte kommunen kan konstitueres høsten 2027.

For en fullstendig oppsummering av diskusjonen i arbeidsverkstedet i felles formannskap, se lenke til saksprotokoll fra møtet på side 14.

6. Oppsummering av beslutningsstøttenotat fra KS Konsulent

På oppdrag fra forprosjektet, har KSK vurdert muligheter og utfordringer rundt spørsmålet om en mulig kommunesammenslutning av Dovre og Lesja kommuner. Som KSK påpeker, er ikke notatet en fullskala utredning på om det er rasjonelt og riktig å gjennomføre en slik kommunesammenslutning. Beslutningsstøttenotatet fra KSK utgjør en viktig del av kunnskapsgrunnlaget som ligger til grunn for vurderingene i forprosjektet og inngår som en del av beslutningsgrunnlaget for de politiske vurderingene knyttet til en eventuell videre prosess fram mot kommunesammenslutning.

Notatet er skrevet av seniorrådgiver Håvard Moe i KSK og bygger på samtaler med politisk og administrativ ledelse i begge kommuner, i tillegg til studier av lovtekster, dokumenter og nettsider.

Under er en kortfattet oppsummering av hovedpunktene i beslutningsstøttenotatet.

Demografi og arbeidskraft: Aldersbæreevnen svekkes markant; utfordringen er i økende grad mangel på arbeidskraft, ikke bare økonomi.

Rasjonalitet: Det er vanskelig å identifisere rasjonelle argumenter mot en sammenslutning mellom Lesja og Dovre kommuner dersom den politiske viljen er til stede. Eventuelle motforestillinger ligger primært i identitet/tilhørighet, slik KSK vurderer det.

Politisk vilje: Det er et politisk spørsmål å vurdere kommunesammenslutning. Formannskapene i de to kommunene har sendt et tydelig signal om en kommunesammenslutning av Dovre og Lesja kommuner fra 1.1.2028.

Gevinstpotensial for langsiktig driftsøkonomi: En sammenslutning av Lesja og Dovre kommuner vil få ca. kr 575 millioner mer i statlige tilskudd enn en sammenlignbar kommune i tidsrommet 2026-2046 (kr 32,8 millioner per år i 15 år, som deretter trappes det ned med 20 % over 5 år). Det er viktig å understreke at dette ikke er «friske penger», men penger som må effektiviseres ut gjennom omstilling.

Økonomisk bistand til sammenslutningsprosessen: Erfaringene fra Moskenes og Vestvågøy tilsier at man kan få dekket kostnadene til ekstern bistand (prosjektledelse, utredninger og analyser, prosessbistand til intensjonsavtaleforhandlinger og opinionsundersøkelser, osv.). I tillegg gis det «reformstøtte» for å understøtte den praktiske sammenslutningsprosessen etter vedtak (fase 2 og 3). Det foreligger ikke bestemt beløp for dette nå, og støtten gis etter søknad. I forrige runde med sammenslutninger initiert av staten, ville en sammenslutning av Lesja og Dovre utløst et tilskudd på kr 20 millioner til å dekke engangskostnader og kr 5 millioner til reformstøtte.

Ny kommune i 2028 er mulig: Det er ifølge KSK mulig å gjennomføre prosessen på en forsvarlig måte med valg til ny kommune i 2027 og etablering av ny kommune fra 1.1.2028, men dette forutsetter:

- Politisk og administrativ oppslutning om prosessen.
- Proaktiv tilnærming (altså, at det jobbes i forkant av politiske beslutninger med forbehold om politisk godkjenning i fellesnemda).

- At det settes av nødvendige ressurser til å gjøre jobben.

Vedtak om utredning nå – ikke kommunesammenslutning: KSK understreker at det på dette tidspunktet ikke er snakk om å vedta en kommunesammenslutning. Det kommunestyrene i de to kommunene må ta stilling til i februar 2026, er om det skal settes i gang en utredning (fase 1) for å komme fram til en intensjonsavtale. Vedtak om kommunesammenslutning gjøres tidligst i august 2026, basert på en politisk framforhandlet intensjonsavtale mellom de to kommunene.

7. Faser i prosessen fram mot eventuell sammenslutning

Proessen fram mot en sammenslutning av kommunene kan deles inn i tre overordnede faser; utredningsfasen, forberedelsesfasen og driftsfasen. Under følger en kortfattet gjennomgang av hva som inngår i disse fasene.

Forprosjekt (fase 0)

- Formål: avklare om kommunene vil gå inn i **utredningsfasen**, og indikere mulig tidspunkt (1.1.2028).
- Leveranser: anbefaling, foreløpig tidslinje og rammer for medvirkning.

Utredningsfase (fase 1)

- Etablering av **forhandlingsutvalg**. Utvalget er det politiske organet som leder forhandlingene mellom kommunene i utredningsfasen. Det skal sikre en ryddig prosess, bred forankring og utarbeide et forslag til intensjonsavtale som grunnlag for politisk behandling. I forrige runde her i Lesja og Dovre var formannskapene forhandlingsutvalg. En annen modell som er mye brukt er at forhandlingsutvalget settes sammen av ordfører, varaordfører og en representant fra opposisjonen fra begge kommuner.
- Utarbeidelse av **intensjonsavtale** med mål, organisering, kommunesenter/navn, prinsipper for tjenester, økonomi og arbeidsgiverpolitikk.
- **Innbyggerinvolvering**: folkemøter, representativ innbyggerundersøkelse, digital innspillskanal.
- Vedtak i kommunestyrene om intensjonsavtale og **søknad** om sammenslutning (høst 2026).

Forberedelsesfase/byggefase (fase 2)

Formell etablering av **fellesnemnd** (inndelingslova § 26). Fellesnemnda er det sentrale politiske organet i byggefase, og settes sammen av minst tre medlemmer fra hver kommune.

Funksjonstiden er fram til nytt kommunestyre er konstituert. Fellesnemnda sikrer kontinuitet og forankring og har ansvar for å:

- Samordne og forberede sammenslutningen fram til nytt kommunestyre er konstituert.
- Forberede økonomiplan og budsjett for første driftsår i ny kommune.
- Planlegge politisk og administrativ organisering, tjenestetilbud og arbeidsgiverpolitikk.
- Kan gis fullmakt til å ansette administrasjonssjef og nøkkelpersonell.
- Kan opprette arbeidsutvalg og partssammensatt utvalg.

Andre oppgaver i denne fasen er organisering, harmonisering av regelverk og rigging av systemer for bl.a. økonomi, lønn/HR, saksbehandling, arkiv og IKT.

Driftsfase / iverksettelse (fase 3)

- Ordinært valg i 2027 → konstituering av nytt kommunestyre høsten 2027.
- Ny kommune operativ **fra 1.1.2028**.
- Kulturbbygging, gevinstrealisering, løpende optimalisering.

8. Intensjonsavtale – formelle krav og anbefalt innhold

Det er få formelle krav til innholdet i intensjonsavtalen. I praksis er det kun punktene under som må være klarlagt før søknaden om sammenslutning kan sendes til Kommunal- og distriktsdepartementet:

- **Kommunesenter** (lokalisering av politisk/administrativt tyngdepunkt).
- **Nytt kommunenavn** (grunnlag for felles identitet og formelle registreringer).
- **Opprettelse av fellesnemnd** (mandat, sammensetning og fullmakter).

Forslag til strukturering av en eventuell intensjonsavtale

1. **Formål og mål:** hvorfor sammenslutning, forventede gevinster og verdier.
2. **Lokaldemokrati og medvirkning:** nærdemokratiordninger (f.eks. grendeutvalg), transparens og innbyggerdialog.
3. **Politisk organisering:** kommunestyrets størrelse, styringsmodell (formannskap/parlamentarisk), utvalgsstruktur.
4. **Administrativ organisering:** overordnet organisasjonskart, ledergruppe og tjenesteområder.
5. **Tjenester og lokalisering:** prinsipper for likeverdige tjenester og tjenesteplassering.
6. **Økonomiske prinsipper:** omstilling, bruk av inndelingstilskudd, investeringsstrategier og gevinstrealisering.
7. **Arbeidsgiverpolitikk:** virksomhetsoverdragelse, omstillingsavtaler, kompetanse og rekruttering.
8. **Interkommunale ordninger:** gjennomgang og videreføring/avvikling.
9. **Særretter/utmark:** prinsipper for forvaltning, med henvisning til gjeldende regelverk og historiske kommunegrenser der det er relevant.
10. **Gjennomføring og milepæler:** tidslinje (utredning → vedtak → fellesnemnd → valg → iverksettelse).

9. Vurderinger fra forprosjektet

Prosjektgruppas vurderinger under er gjort med utgangspunkt i diskusjoner i felles formannskap og særlig de politiske signalene som ble gitt i arbeidsverkstedet i felles formannskap 11.11.2025. Beslutningsstøttenotatet fra KSK er, som tidligere nevnt, lagt til grunn for vurderingene (særlig knyttet til økonomiske konsekvenser, faseinndeling og tidsplan for sammenslutningsprosessen). I tillegg har prosjektgruppa hentet inspirasjon fra pågående sammenslutningsprosesser andre steder i landet, slik det går fram av beskrivelsen av arbeidsform og prosess i forprosjektet i kap. 3.

Fellestrekk og felles utfordringer gjør kommunene til gode sammenslutningskandidater

Sett utenifra er kommunene Dovre og Lesja nokså like og står overfor mange av de samme utfordringene:

- **Demografi:** Færre unge, flere eldre, utfordringer med rekruttering og arbeidskraft.
- **Økonomi:** Stramme rammer, behov for effektivisering og omstilling.
- **Fagmiljø:** Små sektorer, sårbarhet – sammenslutning kan gi mer robuste fagmiljø.
- Felles arbeidsmarked, korte avstander.

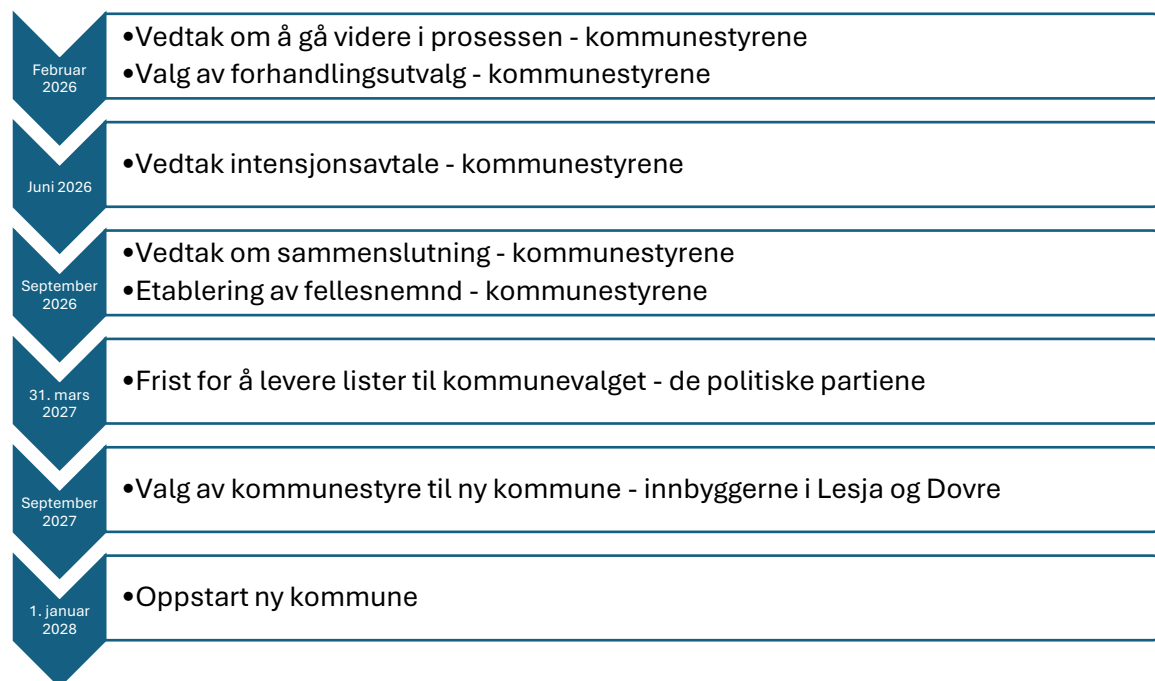
Politisk vilje til kommunesammenslutning

Det er uttrykt en klar politisk vilje i begge kommunestyre til å utrede muligheten for sammenslutning mellom Lesja og Dovre, selv om vedtakene ikke var enstemmige.

Felles formannskap har gjennom sine drøftinger tydelig slått fast at det bør arbeides for en sammenslutning av kommunene med virkning fra 1.1.2028.

Prosjektgruppa vurderer det som realistisk å gjennomføre en utredning med bred medvirkning og forhandlingsløp i løpet av 2026, med sikte på vedtak høsten 2026.

Tidsplanen med mål om ny kommune fra 1.1.2028 forutsetter disse milepælene:

Stort økonomisk gevinstpotensial – forutsatt strukturgrep

Stortinget har vedtatt et inndelingstilskudd for å stimulere til sammenslutninger. Tilskuddet gir gode økonomiske rammer for omstilling. KSK har i sitt notat synliggjort at en sammenslått Lesja-Dovre kommune vil få statlige tilskudd som om man fortsatt skulle være to kommuner i 15 år + nedtrapping over 5 år. For å kunne ta ut gevinstpotensialet som ligger her, forutsettes at kommunen gjør strukturelle omstillingsgrep og har en tydelig gevinstrealiseringsplan.

Ekstern bistand dekkes av statlige støtteordninger

Støtteordninger i fase 1–2 kan dekke ekstern bistand (utredning, prosess, forhandlinger om intensjonsavtale, innbyggerundersøkelse). I Moskenes-Vestvågøy-sammenslutningen fikk kommunene om lag kr 1,7 millioner til utredningsfasen (fase 1).

Mulighet for styrket lokaldemokrati og etablering av nærdemokratiordninger

I en ny og større kommune vil det være viktig med god innbyggerinvolvering og medvirkning i politiske prosesser i tillegg til ordinære kommunevalg. Med økte avstander vil det mest sannsynlig være behov for å vurdere ulike nærdemokratiordninger for å ivareta lokal identitet og deltakelse. Eksempler på dette kan være grendeutvalg, oppgaveutvalg der folkevalgte politikere, ansatte i kommuneadministrasjonen og innbyggere samarbeider om å løse bestemte oppgaver og folkemøter.

Mulige gevinster for tjenestekvalitet, attraktivitet og bærekraft

En kommunesammenslutning vil kunne bidra til likeverdige tjenester uavhengig av bosted, samtidig som større fagmiljøer og økt kapasitet kan gi bedre kvalitet i saksbehandling og politiske beslutninger. En mer robust kommune vil også kunne være mer attraktiv for arbeidstakere og innbyggere, og dermed styrke rekruttering og bosetting. I tillegg kan en større kommune legge til rette for mer ressursmarte, inkluderende, nyskapende og bærekraftige løsninger.

Folkehøring heller enn folkeavstemning

Politikerne i felles formannskap har gitt uttrykk for at de ikke mener det er hensiktsmessig å gjennomføre en rådgivende folkeavstemning for å avgjøre spørsmålet om kommunesammenslutning. Samtidig er signalene fra felles formannskap helt entydige når det gjelder viktigheten av god innbyggerinvolvering i prosessen.

Med disse politiske signalene som utgangspunkt, vurderer prosjektgruppa i forprosjektet det slik at en folkehøring med følgende aktiviteter vil danne det mest representative grunnlaget for innbyggerinvolvering i kommunesammenslutningsprosessen:

1. Åpne folkemøter i begge kommuner.
2. Digital innspillportal på nett.
3. Representativ innbyggerundersøkelse, gjennomført av et opinionsinstitutt.

Prosjektgruppa mener at kombinasjonen av disse medvirkningsaktivitetene vil gi et grundigere og mer representativt uttrykk for innbyggernes synspunkter enn et ja eller nei til kommunesammenslutning i en rådgivende folkeavstemning.

Som del av prosessen med ny kommune i Lofoten, ble rådgivende folkeavstemning vurdert som den minst konstruktive formen for innbyggerinvolvering av flere grunner, blant annet:

- Resultater fra en formell folkeavstemming kan være utfordrende å tolke, herunder deltakelse og svarfordeling.
- Mer polariserende, uten mulighet for aktiv dialog og medvirkning fra innbyggerne.
- Utelukker deltakelse for barn, unge og andre grupper som ikke er stemmeberettigede.
- Krever mer ressurser, gitt den ekstraordinære situasjonen.

God kommunikasjon er avgjørende for legitimiteten til prosessen

Etter modell fra de tidligere nevnte pågående sammenslutningsprosessene, ser prosjektgruppa et klart behov for en egen felles nettside for den videre prosessen. Nettsiden må være enkel å navigere, slik at det er lett å finne fram til hvem som gjør hva og når og hvordan innbyggerne kan komme med innspill i prosessen.

Vurderinger knyttet til valg av nytt kommunestyre

Med ny kommune fra 1.1.2028 som utgangspunkt for vurderingen er det å gjennomføre ordinært valg til den nye kommunen i september 2027 eneste alternativ.

Alternativer dersom tidsplanen eller andre forhold tilsier at sammenslutningen ikke kan gjennomføres fra 1.1.2028:

1. Indirekte valg: Kommunestyrene i de to kommunene i perioden '27 – '31 oppnevner representanter til kommunestyret i den nye kommunen når det er klart for sammenslutning.
2. Ordinært valg i 2031 med ny kommune fra 1.1.2032
3. Ekstraordinært kommunevalg (f.eks. i forbindelse med stortingsvalget 2029) vurderes av prosjektgruppa som lite aktuelt.

Vurderinger knyttet til en større regionkommune

Selv om mandatet til forprosjektet og signalene fra felles formannskap ikke legger opp til å vurdere behovet for en større regionkommune i Nord-Gudbrandsdalen, er det verdt å gjenta at den forrige runden med kommunereform anbefalte en kommunestørrelse på 15 000 til 20 000 innbyggere.

Med utgangspunkt i beslutningsstøttenotatet fra KSK og den pågående debatten etter at Kommunekommisjonen la fram første delrapport i januar, mener prosjektgruppa at det er naturlig at Dovre og Lesja kommuner fortløpende følger med på eventuelt andre sammenslutningsprosesser i regionen og er åpne for dialog om mulig regionkommune i Nord-Gudbrandsdalen.

Forprosjektet vurderer det slik at en sammenslutning av Dovre og Lesja kommuner i løpet av de neste årene, vil gjøre at den nye kommunen stiller sterkere inn i en eventuell framtidig regionkommune i Nord-Gudbrandsdalen.

Utfordringer i sammenslutningsprosessen

Identitet og tilhørighet: Sammenslutning berører lokal identitet og tilhørighet sterkt. Det må legges vekt på kulturbygging, nærdemokratiordninger og kommunikasjon som ivaretar lokale verdier.

Formalkrav knyttet til gjennomføring av valg til ny kommune: Valgordningen må avklares tidlig og kommuniseres tydelig.

Bygge felles kultur i ny kommune: Etter vedtak og etablering av fellesnemnd må det arbeides systematisk med kulturbygging: felles verdier, organisasjonskultur og identitet.

Legitimitet og tillit til prosessen med kommunesammenslutning: Bred medvirkning er avgjørende. Prosjektgruppa mener at folkemøter, innbyggerundersøkelse og digitale innspill gir bedre legitimitet enn folkeavstemning. Åpenhet om prosess, økonomi og konsekvenser styrker tilliten.

Usikkerhet knyttet til egen arbeidssituasjon for kommunalt ansatte: Må håndteres med tydelig informasjon og involvering. Partssammensatt utvalg i forberedelsesfasen og tidlig dialog reduserer uro. Det bør vurderes å gjennomføre en egen spørreundersøkelse blant ansatte i begge kommuneorganisasjonene, slik det har vært gjort i forbindelse med sammenslutningsprosessen i Gjøvik, Vestre Toten og Østre Toten.

Kapasitet og prioritering av ressurser: Prosessen krever dedikerte ressurser: prosjektleder, administrativ støtte og ekstern bistand. Politisk og administrativ oppslutning er en forutsetning for fremdrift.

Særretter og utmarksressurser: Rettigheter knyttet til jakt, fiske og bruk av statsallmenninger må avklares i intensjonsavtalen eller senere. I prinsippet legges historiske kommunegrenser til grunn for rettighetsforvaltning, men Klima- og miljødepartementet har tidligere bekreftet at kommunene selv kan avtale hvordan dette organiseres.

Usikkerhet knyttet til om en kommunesammenslutning av Lesja og Dovre kommuner er tilstrekkelig for å sikre en bærekraftig kommunestruktur i framtida: Selv om en sammenslutning vil gi mer robuste fagmiljøer og bedre ressursutnyttelse, er det ingen garanti for at dette alene sikrer langsiktig bærekraft. Det må vurderes i lys av nasjonale signaler og mulig framtidig regionkommune i Nord-Gudbrandsdalen.

Forutsetninger for å lykkes med kommunesammenslutning

Basert på de politiske signalene fra felles formannskap, diskusjonene i fellesmøtet med de administrative ledergruppene og beslutningsstøttenotatet fra KSK, har prosjektgruppa identifisert noen viktige forutsetninger for å lykkes sammenslutningsprosessen mellom Dovre og Lesja kommuner:

- **Oppslutning om prosessen:** Det er avgjørende at politisk og administrativ ledelse i begge kommuner slutter opp om og bidrar aktivt til prosessen.
- **Nødvendige ressurser:** Det må settes av nødvendige ressurser til å gjøre jobben. Dette innebærer, slik prosjektgruppa vurderer det, at det bør engasjeres en fulltidsressurs til å jobbe med sammenslutningsprosessen fram til ny prosjektleder (konstituert kommunedirektør i ny kommune) er på plass.
- **Prosess- og kommunikasjonsplan med tidslinje, milepæler og ansvarsfordeling:** At man jobber proaktivt, dvs. at man hele veien jobber i forkant av beslutningene («med forbehold om politisk godkjennelse i fellesnemda», osv.).
- **Gode prosesser for medvirkning og innbyggerinvolvering:** Forprosjektet legger vekt på viktigheten av god involvering av innbyggere og ansatte i den videre prosessen. Dette inkluderer, slik prosjektgruppa vurderer det, *folkemøter* der politikerne i forhandlingsutvalget møter innbyggerne i begge kommuner for å diskutere temaer som innbyggerne er opptatt av; gjennomføring av en *representativ innbyggerundersøkelse*; og at det legges til rette for *innspill* fra innbyggerne og *svar på ofte stilte spørsmål* på felles nettside gjennom hele sammenslutningsprosessen.
- **Politiske nettverk:** Kommune bør aktivt nyttiggjøre politiske nettverk for å fange opp signaler fra nasjonale prosesser og debatter om kommunestruktur, slik at vi fanger opp eventuelle signaler og muligheter som kan ha betydning for sammenslutningsprosessen mellom Dovre og Lesja kommuner.
- **Behov for ekstern prosessveiledning og bistand,** samtidig som det er avgjørende med forståelse for at lokal identitet er viktig.

10. Anbefaling fra forprosjektet

Prosjektgruppa gir følgende anbefaling til kommunestyrene i de to kommunene:

Kommunestyrene i Lesja og Dovre bør gå videre i arbeidet med å etablere en ny kommune og sette i gang arbeidet med utredningsfasen (fase 1) med mål om ordinært valg til ny kommune i september 2027 og sammenslutning fra 1.1.2028.

Med utgangspunkt i vurderingene i kap. 9, innebærer anbefalingen over at følgende tiltak iverksettes umiddelbart:

1. Valg av forhandlingsutvalg.
2. Engasjere/ansette prosjektleder i fulltids stilling.
3. Engasjere ekstern bistand.
4. Søknad til Kommunal- og distriktsdepartementet om støtte til utredningsarbeid.
5. Utarbeide prosess- og kommunikasjonsplan.

Prosjektgruppa tar forbehold om at kommunene i fortsettelsen søker å finne løsninger på de utfordringene som er nevnt i kap. 9 og at de skisserte forutsetningene for å lykkes legges til grunn i det videre arbeidet fram mot en eventuell kommunesammenslutning.

11. Relevante lenker

[Oppsummering refleksjonsoppgaver framtidig kommunestruktur felles formannskap](#)

[Intensjonsavtale mellom Lesja og Dovre kommuner \(2016\)](#)

[Intensjonsavtale mellom Moskenes og Vestvågøy kommuner](#)

[Nettside for prosjektet Moskenes og Vestvågøy](#)

[Nettside for prosjektet Gjøvik, Østre- og Vestre Toten](#)

[Lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser \(inndelingslova\)](#)